

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Světový den hepatitid 2022 - "Přiblížení péče o pacienty s hepatitidou veřejnosti".

Jako každoročně je i letos 28. červenec věnován virovým hepatitidám, způsobujícím zánět jater, který může vést k vážným následkům, chronicitě, vzniku cirhózy a karcinomu jater.

V současnosti svět čelí nové epidemii neobjasněných infekcí akutních hepatitid, postihujících děti. Světová zdravotnická organizace (WHO) se spolu s odborníky v postižených zemích snaží objasnit příčinu této infekce, která nepatří k žádnému z pěti dosud známých typů virových hepatitid: A, B, C, D a E. Ke 30. 6. 2022 bylo z Evropského regionu WHO (WHO/EURO, 53 států) hlášeno 473 případů akutní hepatitidy neznámé etiologie u dětí do 16 let věku. Přes polovinu těchto případů hlásila Velká Británie. Většinu nemocných tvořily pětileté děti a mladší. Jedna třetina onemocnělých vyžadovala hospitalizaci na jednotkách intenzivní péče a 20 dětí podstoupilo transplantaci jater. Zaznamenáno je jedno úmrtí. Souvislost s onemocněním covid, ani s očkováním proti němu nebyla prokázána. Tento nový výskyt hepatitid opět upozornil na každoroční tisíce infekcí akutních virových hepatitid mezi dětmi, dospívajícími a dospělými. Většina akutních hepatitid probíhá jako mírné onemocnění, často nezjištěné. Ale v řadě případů může dojít ke komplikacím i úmrtím. Jenom v roce 2019 bylo na světě odhadnuto 78 000 úmrtí v důsledku komplikací akutních infekcí hepatitid A - E.

Globální úsilí je zaměřeno především na eliminaci hepatitid B, C a D. Tyto tři infekce často přechází do chronických stádií, trvajících dekády a jsou příčinou přes 1 milionu úmrtí ročně na diagozu cirhóza a karcinom jater. Tyto tři typy chronických jaterních infekcí jsou zodpovědné za více než 95 % případů úmrtí na hepatitidu. Ačkoli existuje diagnostika, léčba a prevence chronických virových hepatitid, tyto služby jsou často pro veřejnost obtížně dosažitelné a často jsou dostupné pouze v centrálních/ specializovaných nemocnicích. WHO v souvislosti se Světovým dnem hepatitid 2022 zdůrazňuje potřebu péče o pacienty s hepatitidou přiblížit k primárním zdravotnickým zařízením, aby měli zajištěn lepší přístup k léčbě a péči obecně, bez ohledu na typ hepatitidy, kterým trpí.

WHO a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) mají v plánu eliminovat virovou hepatitidu jako nebezpečí pro veřejné zdraví do roku 2030. Aby toho bylo dosaženo, vyzývají země k dosažení konkrétních cílů:

- Redukovat nové infekce hepatitidou B a C o 90 % (vztaženo k počtům v roce 2015);
- Redukovat úmrtí na jaterní cirhózu a karcinom v důsledku hepatitid o 65 % (vztaženo k počtům v roce 2015);
- Zajistit, aby nejméně 90 % osob infikovaných viry hepatitidy B a C bylo diagnostikováno; a
- Nejméně 80 % z nich bylo patřičně léčeno.

V porovnání s řadou států regionu WHO/EURO je v ČR situace ve výskytu virových hepatitid poměrně příznivá. Počet hlášených nálezů hepatitidou A (VHA) se v posledních letech pohybuje průměrně ve stovkách (210 v roce 2021, 183 v roce 2020), hepatitidou B (VHB) v desítkách případů pro akutní VHB (17 v roce 2021, 27 v roce 2020) a přes 100 případů pro chronickou VHB (127 v roce 2022, 142 v roce 2020). Také počet hlášených nálezů hepatitidou E (VHE) se ročně pohybuje ve stovkách (200 v roce 2021, 223 v roce 2020). Nejvíce případů zaznamenáváme u virové hepatitidy C (VHC). Ročně se nakazí stovky osob (665

v roce 2021, 771 v roce 2020), výjimkou nejsou roky s počty přesahujícími 1000 nakažených. Až 80 % nemocných s VHC tvoří injekční uživatelé drog.

VHA a VHB lze předcházet očkováním. VHB je součástí očkovacího kalendáře, očkují se děti v prvním roce života a dále rizikové skupiny osob. Očkování je hrazeno ze zdravotního pojištění.

<https://www.who.int/campaigns/world-hepatitis-day/2022>